

DIA DE L'ARBRE

2008

CONSTRUÏM UN
BOSC DE RIBERA

Col·labora:

Com cada any, aquesta primavera celebrem la festa del Dia de l'Arbre. Els grups de cinquè de les escoles del municipi realitzaran una plantació d'arbres autòctons.

Enguany, hem escollit per a la plantació una zona verda existent al polígon Molí d'en Xec, al costat del riu Ripoll, per tal d'iniciar un procés de reforestació de la zona que, a la llarga, pugui constituir un bosc de ribera.

Els boscos de ribera formen part del corredor biològic associat a la conca del riu Ripoll, imprescindible pels motius següents:

- Fa possible la connexió entre els seus ecosistemes de capçalera, més naturals i de curs baix, més degradats, on es troba el nostre municipi.
- Serveix d'unió entre les dues serres prelitorals catalanes, la serralada Prelitoral i la Litoral.
- Manté la continuïtat i la mobilitat entre les poblacions de fauna i flora de les dues zones i facilita així els processos de repoblació.
- Ajuda a mantenir els ecosistemes fluvials en millors condicions dins d'una zona altament poblada i naturalitzada com és la plana del Vallès.
- Millora la qualitat de l'aigua, ja que les seves condicions depenen directament dels ecosistemes que es desenvolupin en els seus marges: aportació de matèria orgànica, filtrat de contaminants, creació de microclimes, etc.

Agraïm a les escoles del municipi la seva participació en aquesta jornada, perquè promouen l'educació i la sensibilització dels infants envers aspectes ambientals importants per al futur de tothom.

Gemma Edo Aguado

Juan Parralejo Aragonese

ESPÈCIES

Les espècies seleccionades enguany són típiques del bosc de ribera: *àlbers*, *pollancre*s, *freixes* i *oms*.

ÀLBER

POPULUS ALBA

El seu nom ve del llatí, significa "pollancre blanc", que és el color del revers de les seves fulles.

ORIGEN

Procedeix d'Europa, Àsia del nord i nord d'Àfrica.

BIOLOGIA

Creix a prop dels rius perquè necessita molta aigua per viure, ho fa molt ràpidament i pot arribar als 30 metres d'alçada. Accepta sòls pobres, cosa que el fa molt útil per a reforestar sòls degradats. Floreix abans que surti la fulla amb flors mascles i flors femelles que creixen en el mateix arbre.

CURIOSITATS

Les seves arrels, que són molt invasores i poden aixecar paviments, emeten molts brots que formen nous arbres.

USOS

La seva fusta és poc densa, porosa i s'asseca fàcilment; és resistent a l'abrasió i es crema lentament, per això s'utilitza per fer mistos. Per la seva densitat es fa servir per fer imatges per als passos de Setmana Santa, embalatges, contraxapats i pasta de cel·lulosa. Antigament, la seva escorça s'utilitzava per tenyir i assaonar. En molts llocs es planta com a tallavents, per protegir altres conreus.

SIMBOLOGIA I LLEGENDES

El seu nom correspon a la lletra e de l'antic alfabet druídic ogham. Les gemes i les fulles es portaven a sobre per atreure el diner.

02

POLLANCRE POPULUS NIGRA

El seu nom ve del llatí: *populus* significa "pollancre" i *nigra* fa referència a la seva escorça, que amb els anys fa unes esquerdes entre les quals apareixen unes costelletes de color negre.

ORIGEN

Procedeix del nord d'Àfrica i d'Europa.

BIOLOGIA

Creix a prop dels rius perquè necessita molta aigua per viure. Ho fa molt ràpidament i pot arribar als 35 metres d'alçada. Accepta sòls pobres, cosa que el fa molt útil per a reforestar sòls degradats. Hi ha arbres mascles i femelles; els fruits tenen les llavors recobertes d'un cotó blanc per facilitar-ne la dispersió.

CURIOSITATS

Les seves arrels, que són molt invasores i poden aixecar paviments, emeten molts brots que formen nous arbres.

USOS

La seva fusta és tova i lleugera, s'utilitza per fer pasta de cel·lulosa, caixes lleugeres i embalatges. El seu carbó s'utilitza com a desodorant, antisèptic i absorbent.

SIMBOLOGIA I LLEGENDES

Un déu grec anomenat Hades es va enamorar de Leuca, filla del déu del mar. Quan aquesta noia va morir, Hades va fer créixer un pollancre per recordar-la. Per això era l'arbre és símbol de la mort.

03

FREIXE FRAXINUS ANGUSTIFOLIA

El seu nom ve del llatí: *fraxinus* deriva de la paraula llatina *phraxo*, que significa tancat, ja que aquesta espècie era utilitzada per a la construcció de tanques. *Angustifolia* fa referència a la forma de les seves fulles.

ORIGEN

Procedeix de la Península Ibèrica i d'Àfrica.

BIOLOGIA

Creix ràpidament fins als 25 metres d'alçada. És una espècie de fulla caduca. El seu fruit és una sàmara, amb una ala que utilitza per facilitar la dispersió de la llavor.

CURIOSITATS

Són arbres molt resistents a la pol·lució ambiental i no se'ls coneixen gaires paràsits

USOS

Les fulles s'utilitzen per alimentar els animals. També han estat utilitzades com a analgèsic i per a enfortir les genives.

La fusta s'utilitza en ebenisteria i per a fer mànecs d'eines.

SIMBOLOGIA I LLEGENDES

És un dels arbres més venerats per diferents cultures: celtes, vikings, romans, grecs, bascos, africans, etc. Un dels seus significats és que és la prolongació de la terra que creix i s'aixeca en forma d'arbre.

04

OM ULMUS MINOR

El seu nom prové del nom vulgar que tenia en l'època dels romans: *ulmus*. Posteriorment, va ser acceptat també com a nom científic.

ORIGEN

Espècie originària d'Europa, nord d'Àfrica i Àsia occidental. Es troba de manera natural a les zones amb terrenys profunds, amb molta llum i molt humits.

BIOLOGIA

Arbre caduc que pot arribar als 30 metres d'alçada. Les seves fulles són simples i dentades, i tenen com a tret característic l'asimetria en la seva base, just en el punt d'unió entre el peciol i el limbe. El seu fruit és una sàmara, amb dues ales que ajuden a la seva dispersió pel vent.

CURIOSITATS

Les seves fulles són molt preuades per cabres, bous i ovelles.

USOS

La seva fusta no és gaire forta, però té una llarga vida i és molt resistent a la putrefacció si es manté humida. Per això, s'ha utilitzat per a la construcció de vaixells i ponts, com per exemple el de Rialto a Venècia. S'han trobat canonades centenàries fetes de fusta d'om en perfectes condicions.

SIMBOLOGIA I LLEGENDES

En la cultura celta, l'om és un dels signes del seu horòscop, basat en els arbres. Representava també la inutilitat de la violència.

CONSELLS PER PLANTAR UN ARBRE

Per plantar un arbre, hem de tenir en compte moltes coses:

01. Farem un bon forat que omplirem posteriorment amb una terra rica en matèria orgànica i sauló.

En aquest nou lloc, l'arbre haurà de fer un gran esforç per créixer. Les arrels que li proporcionaran més aliment són les més primes i l'arbre les ha de crear de nou ja que n'haurà perdut moltes en el procés de trasplantament. La barreja de sauló i matèria orgànica facilitarà aquest procés. El sauló farà disminuir l'esforç que han de fer les arrels per obrir-se camí en créixer, i la matèria orgànica proporcionarà aliment a l'arbre.

02. Procurarem que les arrels estiguin totalment en contacte amb el sòl; en cas contrari, s'assecarien i l'arbre moriria.

03. Un cop dipositat l'arbre en el forat haurem d'afegir la barreja de terra ben pressionada contra les arrels i aixafar-la ben fort.

04. Per acabar, caldrà que reguem bé i deixar la terra ben xopa.